

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă termenului *mamifer* i se adaugă proprietatea *carnivor*:
  - a. extensiunea termenului crește
  - b. intensiunea termenului scade
  - c. extensiunea termenului scade
  - d. intensiunea termenului rămâne neschimbată
2. Din punct de vedere extensional, termenul *familie* este:
  - a. concret
  - b. singular
  - c. colectiv
  - d. vid
3. Termenii *român* și *turist* se află în raport de:
  - a. contrarietate
  - b. identitate
  - c. ordonare
  - d. încrucișare
4. Predicatul logic al propoziției „*Unii oameni scunzi sunt sportivi de performanță*” este:
  - a. oameni scunzi
  - b. sunt
  - c. sportivi de performanță
  - d. sunt sportivi
5. Propoziția „*Nicio zi de vară nu este geroasă*” este:
  - a. particulară afirmativă
  - b. particulară negativă
  - c. universală afirmativă
  - d. universală negativă
6. Concluzia unui raționament inductiv este:
  - a. mai generală decât premisele
  - b. întotdeauna falsă
  - c. întotdeauna adevărată
  - d. mai puțin generală decât premisele
7. Într-o demonstrație, ansamblul de premise din care urmează să fie conchisă teza, se numește:
  - a. inferență
  - b. argumentare
  - c. fundament
  - d. raționament

8. În cazul inducției complete se realizează o trecere de la:
- general la particular, în cadrul unei clase finite de obiecte, după analiza tuturor cazurilor
  - premise adevărate la concluzii probabile
  - premise adevărate la concluzii false
  - particular la general, în cadrul unei clase finite de obiecte, după analiza tuturor cazurilor
9. În cazul unei inducții incomplete, concluzia este:
- probabilă
  - mai puțin generală decât premisele
  - întotdeauna falsă
  - întotdeauna adevărată
10. Clasificarea animalelor, după criteriul prezenței/absenței coloanei vertebrale, în vertebrate și nevertebrate, este o clasificare:
- incompletă
  - corectă
  - imprecisă
  - prea abundentă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Niciun tratat de filosofie nu este operă literară.*
- Unii elevi de liceu nu sunt sportivi de performanță.*
- Toate infracțiunile sunt fapte sancționate de lege.*
- Unele cheltuieli salariale sunt costuri variabile.*

- A.** Precizați formula propoziției 1. **2 puncte**
- B.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 3 și subcontrara propoziției 2. **6 puncte**
- C.** Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D.** Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 2. **4 puncte**
- E.** Doi elevi, X și Y, au următoarele opinii:
X: Dacă niciun joc de noroc nu este activitate recreativă, atunci unele activități recreative nu sunt jocuri de noroc.
Y: Dacă toți intelectualii sunt oameni, atunci toți oamenii sunt intelectuali.
Pornind de la această situație:
- formalizați demersul logic specific celor două raționamente; **4 puncte**
  - explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- A.** Fie următoarele două moduri silogistice: aii-1, eio-4.
- Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
  - Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **4 puncte**
- B.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția “Nicio felină nu este animal nevertebrat”. **8 puncte**
- C.** Fie următoarea definiție:
Cercul este figura geometrică plană care nu este nici triunghi și nici dreptunghi.
- Precizați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
  - Menționați două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

câte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-c, 2-c, 3-d, 4-c, 5-d, 6-a, 7-c, 8-d, 9-a, 10-b.

10x3p= **30 puncte**

SUBIECTUL al II -lea

(30 de puncte)

A. precizarea formulei propoziției 1: SeP

2 puncte

B. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a contradictoriei propoziției 3 (SoP) și a subcontrarei propoziției 2 (SiP)

2x1p= **2 puncte**

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a contradictoriei propoziției 3 și a subcontrarei propoziției 2

2x2p= **4 puncte**

C. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a operațiilor de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4, în limbaj formal

2x2x1p= **4 puncte**

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4

2x1p= **2 puncte**

- câte 2 puncte pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4

2x2p= **4 puncte**

D. reprezentarea prin metoda diagramelor Euler a propoziției categorice 2

4 puncte

E. a) câte 2 puncte pentru formalizarea fiecăruia dintre cele două raționamente (X: SeP→PoS, respectiv Y: SaP→PaS)

2x2p= **4 puncte**

b) câte 2 puncte pentru explicarea corectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente (de exemplu, X: SeP→PoS conversiune validă, se respectă legea distribuirii termenilor; Y: SaP→PaS conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor)

2x2p= **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A.

1. - câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

MaP PeM

SiM MiS

SiP SoP

2x2p= **4 puncte**

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferență

4 puncte

2. - reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a oricăruia dintre cele două moduri silogistice date

3 puncte

- precizarea deciziei privind validitatea modului silogistic reprezentat grafic

1 punct

B.

- construirea, în limbaj formal, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **4 puncte**
- construirea, în limbaj natural, a argumentului valid care să justifice propoziția dată **4 puncte**

C.

- a. precizarea oricărei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**
- b. - câte 2 puncte pentru menționarea fiecăreia dintre regulile de corectitudine a definiției, diferite de regula de la punctul a **2x2p= 4 puncte**
- câte 2 puncte pentru construirea fiecăreia dintre definițiile cerute **2x2p= 4 puncte**